

TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 134 | 9-15 januari 2023

(De links naar bijbehorende bronnen zijn te vinden op de Engelstalige versie.)

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

In de loop van de week hebben openbare aanklagers de detentie van ten minste 87 personen bevolen wegens vermeende banden met de Gülen-beweging. In oktober 2020 werd in een advies van de VN-werkgroep inzake willekeurige detentie (WGAD) gesteld dat het op grote schaal of systematisch opsluiten van personen die banden zouden hebben met de groep, kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een gedetailleerde database samengesteld om de aan Gülen gelinkte massale detenties sinds een mislukte staatsgreep in juli 2016 te monitoren.

9 januari: Uit rapporten bleek dat Hamdin Ördök, een zieke gevangene die vastzat in Giresun, zijn leven verloor op 4 januari, kort nadat hij op 29 december was vrijgelaten.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is deze week geen nieuws naar buiten gekomen over Yusuf Bilge Tunç, een voormalige werknemer uit de publieke sector die tijdens de noodtoestand van 2016-2018 bij wetsdecreet uit zijn baan is ontslagen en die op 6 augustus 2019 als vermist is opgegeven. Hij is een van de laatste personen in een reeks van vermoedelijke gedwongen verdwijningen van regeringscritici sinds 2016.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

9 januari: Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat de veroordeling van een man op beschuldiging van terrorisme

wegens zijn lidmaatschap van een vereniging zijn rechten schond.

10 januari: Een rechtbank in Istanbul besliste om 40 mensen vrij te spreken die terecht stonden wegens hun deelname aan een arbeidersprotest.

13 januari: Aanklagers van Tunceli hebben 19 mensen aangeklaagd die werden vastgehouden wegens deelname aan Newroz-feesten in de provincie.

13 januari: De politie in Izmir kwam tussenbeide in een demonstratie georganiseerd door de HDP, waarbij twee partijbestuurders kortstondig werden vastgehouden.

13 januari: De politie in Van kwam tussenbeide bij een volksfeest dat op een universiteitscampus werd georganiseerd en hield zeven mensen kort vast.

13 januari: Het Gouverneursbureau van Hakkari vaardigde een verbod uit op alle openluchtbijeenkomsten voor een periode van 15 dagen. Het verbod geldt sinds januari 2022 in de provincie.

15 januari: De politie in Istanbul arresteerde 14 mensen die terugkeerden van een demonstratie.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

9 januari: De Dicle Fırat Journalists Association (DFG) bracht een rapport uit waarin stond dat in 2022 een Turkse journalist werd gedood en 65 anderen fysiek werden aangevallen. Het rapport vermeldde ook dat het hele jaar door 39 journalisten naar de gevangenis zijn gestuurd.

9 januari: Een rechtbank in Istanbul oordeelde in het voordeel van journalist Bülent Kılıç die in juni 2021 het

slachtoffer was van politiegeweld en beval de staat hem een schadevergoeding te betalen.

10 januari: De politie in Istanbul arresteerde journalist Sezgin Kartal. Op 13 januari werd Kartal door een rechtbank gearresteerd op beschuldiging van terrorisme.

10 januari: Een rechtbank in Ankara beval oppositieleider Kemal Kılıçdaroğlu om een schadevergoeding te betalen aan de presidenten voor het beledigen van hem in openbare opmerkingen.

10 januari: Volgens een nieuw monitoringrapport zijn in het laatste kwartaal van 2022 ten minste 171 journalisten voor de rechter verschenen, 11 journalisten zijn vastgehouden en acht journalisten zijn mishandeld.

10 januari: Een rechtbank in Istanbul besliste journalist Ender İmrek vrij te spreken die terechtstond op beschuldiging van belediging van de president vanwege zijn berichtgeving.

11 januari: Een rechtbank veroordeelde mensenrechtenverdediger Şebnem Korur Fincancı tot twee jaar, acht maanden en 15 dagen gevangenisstraf op beschuldiging van het verspreiden van terroristische propaganda in opmerkingen waarin ze aandrong op een onderzoek naar beschuldigingen dat het Turkse leger chemische wapens had gebruikt in Noord-Irak. De rechtbank besliste ook om Fincancı vrij te laten uit de gevangenis.

11 januari: De Hoge Raad voor Radio en Televisie (RTÜK), de omroepregulator, legde de Halk TV-zender een geldboete op vanwege een programma waarin RTÜK werd bekritiseerd. Het bureau legde ook tijdelijke uitzendingen op aan de TV5-zender voor het hosten van voormalig voetballer en parlamentslid Hakan Şükür en aan Radio Sputnik vanwege een programma waarin beschuldigingen van mishandeling in gevangnissen aan het licht kwamen.

11 januari: Een rechtbank in Ankara besliste de toegang te blokkeren tot ten minste drie nieuwsberichten over beschuldigingen van gerechtelijk wangedrag waarbij İrfan Fidan, een lid van het Grondwettelijk Hof, betrokken was.

11 januari: Een rechtbank in Istanbul oordeelde om de toegang tot ten minste twee nieuwsberichten en een opiniecolumn over beschuldigingen van een militair adviesbureau onder leiding van een voormalige presidentiële assistent te blokkeren.

11 januari: Een rechtbank in Ankara oordeelde de toegang te blokkeren tot ten minste drie nieuwsberichten over beschuldigingen van corruptie waarbij presidentiële assistent Metin Kiratlı betrokken was.

11 januari: Duitse aanklagers in Darmstadt verwierpen het verzoek van een Turkse rechtbank om rechtsbijstand in het proces tegen zanger Ferhat Tunç, omdat het zijn recht op vrijheid van meningsuiting zou schenden. Tunç staat terecht voor het beledigen van de Turkse president vanwege zijn posts op sociale media in 2018.

11 januari: Een rechtbank in Istanbul beslist om oppositiepoliticus Canan Kaftancıoğlu vrij te spreken van beschuldigingen van belediging van presidentiële assistent Fahrettin Altun. Kaftancıoğlu stond terecht vanwege haar opmerkingen over beschuldigingen dat Altun zonder vergunning bouwwerkzaamheden had laten uitvoeren in zijn huis in Istanbul.

12 januari: Een hof van beroep in Diyarbakır bevestigde de veroordeling van fotojournalist Abdurrahman Gök, die terechtstond op beschuldiging van het verspreiden van terroristische propaganda voor het maken van foto's van een universiteitsstudent die in 2017 door de politie werd doodgeschoten.

12 januari: Een rechtbank in Istanbul besliste om Mika Can Raun vrij te spreken, die werd berecht vanwege een video die ze deelde op sociale media waarin ze werd gezien terwijl ze bankbiljetten in het toilet gooide.

13 januari: Een rechtbank in Istanbul veroordeelde oppositiepoliticus Nurullah Efe tot een jaar, negen maanden en 26 dagen gevangenisstraf op beschuldiging van belediging van de president in een opiniestuk.

13 januari: Een rechtbank in Ankara oordeelde om de toegang tot ten minste twee nieuwsberichten en een opiniecolumn over aanklager Alev Ersan Albuz te blokkeren, die naar verluidt uit een onderzoek naar vrouwenmoord was verwijderd omdat hij te traag was.

13 januari: Een rechtbank in Ankara beslist om de toegang te blokkeren tot ten minste drie nieuwsberichten over beschuldigingen over een religieuze groepering die banden heeft met het ministerie van Volksgezondheid.

13 januari: Een rechtbank in Aydın besliste om muzikant Kadir Çat vrij te spreken, die terechtstond op

beschuldiging van terrorisme wegens een lied dat hij zong tijdens een HDP-bijeenkomst.

14 januari: De politie in Van ontbood journalist Oktay Candemir voor een ondervraging als onderdeel van een onderzoek dat naar hem is gestart vanwege zijn nieuwsberichtgeving.

BEWEGINGSVRIJHEID

13 januari: De luchthavenpolitie in Istanbul verhinderde HDP-parlementslid Kemal Bülbül om naar het buitenland te reizen, daarbij verwijzend naar een administratieve maatregel tegen hem.

MENSENRECHTENVERDEDIGERS

11 januari: Een rechtbank veroordeelde mensenrechtenverdediger Şebnem Korur Fincancı tot twee jaar, acht maanden en 15 dagen gevangenisstraf op beschuldiging van het verspreiden van terroristische propaganda in opmerkingen waarin ze aandrong op een onderzoek naar beschuldigingen dat het Turkse leger chemische wapens had gebruikt in Noord-Irak. De rechtbank besliste ook om Fincancı vrij te laten uit de gevangenis.

ONAFHANKELIJKHEID VAN DE RECHTERLIJKE MACHT EN RECHTSSTAAT

9 januari: Aanklagers in Ankara weigeren gevangenisbewakers te vervolgen die ervan worden beschuldigd vijf gevangengenomen journalisten in een vrouwengevangenis in de provincie te hebben gefouilleerd.

11 januari: Een rechtbank in Ankara besliste de toegang te blokkeren tot ten minste drie nieuwsberichten over beschuldigingen van gerechtelijk wangedrag waarbij İrfan Fidan, een lid van het Grondwettelijk Hof, betrokken was.

11 januari: Het Grondwettelijk Hof deed een baanbrekend besluit ten gunste van een verzoekster die beweerde dat ze geen geld meer kon opnemen van haar rekening bij de inmiddels gesloten Bank Asya op verdenking van lidmaatschap van de Gülen-beweging.

KOERDISCHE MINDERHEID

9 januari: Een gevangenis in Ankara legt disciplinaire sancties op aan de gevangenen Rojdan Eraz en Ayşe Yağcı,

waarbij hun bezoekrecht voor een maand wordt opgeschort wegens het reciteren van slogans in de Koerdische taal over vrouwenrechten.

13 januari: De luchthavenpolitie in Istanbul verhinderde HDP-parlementslid Kemal Bülbül om naar het buitenland te reizen, daarbij verwijzend naar een administratieve maatregel tegen hem.

13 januari: Aanklagers van Tunceli hebben 19 mensen aangeklaagd die werden vastgehouden wegens deelname aan Newroz-feesten in de provincie.

13 januari: De politie in Izmir kwam tussenbeide in een demonstratie georganiseerd door de HDP, waarbij twee partijbestuurders kortstondig werden vastgehouden.

13 januari: Een rechtbank in Aydın besliste om muzikant Kadir Çat vrij te spreken, die terechtstond op beschuldiging van terrorisme wegens een lied dat hij zong tijdens een HDP-bijeenkomst.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

9 januari: Een gevangenis in Ankara legt disciplinaire sancties op aan de gevangenen Rojdan Eraz en Ayşe Yağcı, waarbij hun bezoekrecht voor een maand wordt opgeschort wegens het reciteren van slogans in de Koerdische taal over vrouwenrechten.

10 januari: Een vrouwengevangenis in Mersin sluit naar verluidt politieke gevangenen uit van gezamenlijke activiteiten en legt beperkingen op aan het aantal boeken dat gedetineerden mogen bezitten. Dezelfde gevangenis heeft ook een gevangene overgeplaatst vanwege haar opmerkingen tijdens een telefoongesprek met haar familie.

12 januari: Een gevangenis in Bursa legde disciplinaire sancties op aan de gevangenen Abdullah Öcalan, Ömer Hayri Konar, Veysi Aktaş en Hamili Yıldırım, waarbij hun omgangsrecht voor drie maanden werd opgeschort.

14 januari: De bewakers in een gevangenis in Ankara verhinderden dat gevangenen met elkaar praatten tijdens een gezamenlijke sportieve activiteit.

14 januari: Uit rapporten bleek dat een gevangenis in Rize de afgelopen twee weken geen kraanwater had geleverd aan gevangenen.

VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

11 januari: Een Noorse ngo meldde dat er vorig jaar in totaal 988 pushback-incidenten werden geregistreerd in de Egeïsche zee, een stijging van 57,1 procent ten opzichte van 2021.

FOLTERING EN MISHANDELING

9 januari: Aanklagers in Ankara weigeren gevangenisbewakers te vervolgen die ervan worden beschuldigd vijf gevangengenomen journalisten in een vrouwengevangenis in de provincie te hebben gefouilleerd.

9 januari: De Koerdische zangeres Hozan Canê gaf een interview waarin ze vertelde over de mishandelingen waarmee ze te maken kreeg tijdens haar gevangenschap in Turkije. Ze onthulde ook de mishandeling van gevangengenomen leden van de Gülen-beweging, waarvan ze in diezelfde tijd getuige was geweest.

12 januari: De bewakers in een Elaziğ-gevangenis vielen gevangene Mahsum Sarp fysiek aan, waarbij hij zijn tanden brak.

13 januari: De bewakers in een Giresun-gevangenis mishandelden de gevangenen İsmail Taylan en İsa Aslan fysiek en bedreigden verbaal andere gevangenen die in hun wijk werden vastgehouden. De slachtoffers zouden verwondingen hebben opgelopen als gevolg van het fysieke geweld.

TRANSNATIONALE REPRESSIE

11 januari: Duitse aanklagers in Darmstadt verwierpen het verzoek van een Turkse rechtbank om rechtsbijstand in het proces tegen zanger Ferhat Tunç, omdat het zijn recht op vrijheid van meningsuiting zou schenden. Tunç staat terecht voor het beledigen van de Turkse president vanwege zijn posts op sociale media in 2018.

13 januari: De Zweedse regering verwierp het verzoek van Turkije om de uitlevering van vier Turkse burgers, waaronder een voormalige politiechef die deelnam aan een corruptieonderzoek in 2013 dat gericht was tegen hooggeplaatste leden van de Turkse regering. Turkije eist de uitlevering van 42 mensen, voornamelijk politieke dissidenten, als voorwaarde voor ratificatie van het NAVO-lidmaatschap van Stockholm.